

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы
Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге Советы

КАРАР

2021 елның 26 октябре

№ 14/1

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районының
«Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет
процессы турындагы нигезләмәне
раслау хакында

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән төңгәлләштерү максатларында, Чистай шәһәр прокурорының 2021 елның 18 октябрендәге 02-08-02-2021 номерлы протестын карап чыкканнан соң Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә (әлеге карар редакциясендә) бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 12 статьясындагы 3 пунктының резерв фонды күләмен җирлек бюджеты чыгымнарының расланган гомуми күләмәнән өч проценттан артмаган өлешендә (әлеге карар редакциясендә) 202 елның 1 гыйнварына кадәр резерв фондын арттыру очракларына кагылмый дип билгеләргә.
3. 1.4, 1.7, 1.8 пунктчасында, 1.10 пунктчасында күрсәтелгән үзгәрешләргә билгеләргә. (5.1 статьяның 9 пунктындагы 1 абзацыннан тыш). Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең (әлеге карар редакциясендә) 28.1 статьясы нигезләмәләре 2022 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.
4. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 30 статьясындагы 2 пунктының 6 пунктчасының гамәлдә булуы 2022 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.
5. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә (әлеге карар редакциясендә) бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 6-12 пунктларының, 38 статьясындагы 3 пунктының 15 абзацының (муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү өлешендә) гамәлдә булуы

2021 елның 1 гыйнварыннан 2022 елның 1 гыйнварына кадәр туктатылды дип билгеләргә.

6. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 32 статьясының гамәлдә булуы 2021 елның 1 июленнән 2022 елның 1 гыйнварына кадәр туктатылды дип билгеләргә.

7. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә (әлеге карар редакциясендә) 7 статьяның 9 пунктындагы 2 абзацындагы (бюджет турындагы карарда каралган очракларда субсидияләр бирү өлешендә), 13 статьясындагы 2 пунктының (әлеге карар редакциясендә) нигезләмәләре жирлек бюджетыннан карарлар нигезендә бирелә торган акчаларга кагылмый дип билгеләргә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм 2021 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү үзенчәлекләрен билгеләү турында» 2020 елның 15 октябрендәге 327-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясындагы 1 өлешендә 2022 елның 1 гыйнварына кадәр каралган.

8. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 9.2, 9.3 пунктларының гамәлдә булуы 2022 елга һәм 2023, 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәлгәндә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

9. 2021 елда, Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән очракларга өстәмә рәвештә, авыл жирлегенә башкарма комитеты карары буенча юридик затка, шул исәптән муниципаль берәмлек булмаган бюджет һәм (яки) автоном учреждениегә, икътисад тармаклары үсешенә икътисады хәлнең начараюын булдырмауга, коронавирус инфекциясе таралуын профилактикалау һәм бетерү белән бәйлә чараларны финанс ягыннан тәэмин итүгә субсидияләр бирелергә мөмкин дип билгеләргә.

10. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 30 мартындагы 74/1 номерлы Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә Советы карарының 1 пункты үз көчен югалткан дип танырга.

11. Әлеге карарны билгеләнгән тәртиптә игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (www.chistopol.tatarstan.ru) урнаштырырга.

12. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә Советының бюджет буенча даими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Совхозно-Галактионовский авыл жирлегенә

башлыгы

Э.Б.Ильин

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«СОВХОЗНО-ГАЛАКТИОНОВСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясенең бюджет законнары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-Федераль закон) нигезендә эшләнә. – Җирлеге Уставы), шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең башка муниципаль хокукый актлары белән эшләнгән, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, бюджет исәбен алып бару, тышкы тикшерү, бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау нигезләрен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

2 статья. Җирлек бюджетының хокукый формасы

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - текст буенча-җирлек бюджеты, авыл җирлеге) һәм аның үтәлеше турындагы хисап Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Җирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Җирлек бюджеты проектын формалаштыру Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге Советы карарлары нигезендә башкарыла.

4. Совхозно-Галактионовский авыл җирлеге Советының чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Җирлек бюджеты турындагы карар, аңа кул куелганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча, билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын тезү һәм үтәү, бюджет хисабын тезү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә жирлек бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Совхозно-Галактионовский авыл жирлегә башкарма комитеты жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслый.

4. Совхозно-Галактионовский авыл жирлегә башкарма комитеты авыл жирлегә бюджетының максатчан статьялары һәм кодлары белән билгеләнә.

Финанс белән тәмин итү бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар исәбеннән гамәлгә ашырыла торган жирлек бюджеты кодлары һәм чыгымнарның максатчан статьялары исемлеген билгеләү тәртибе жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

4 статья. Бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлекнең бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) жирлек бюджеты проектын тезү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджеты үтәлеше;
- 4) жирлек бюджеты үтәлешен контрольдә тоту;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисабын тезү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының "Совхозно-Галактионовский авыл жирлегә" муниципаль берәмлегә башлыгы (алга таба-текст буенча - жирлек башлыгы);

2) Совхозно-Галактионовский авыл жирлегә Советы (алга таба-текст буенча - жирлек Советы);

3) Совхозно-Галактионовский авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба-текст буенча - жирлек Башкарма комитеты);

4) Контроль-ревизия комиссиясе;

5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;

6) бюджет керемнәре баш администраторлары, администраторлары;

7) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары, администраторлары;

8) бюджет акчаларын алучылар.

2. Жирлек советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтөлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;

2) жирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;

3) жирле салымнар һәм җыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмен билгели һәм аларны түләү буенча ташламалар бирә, законнар белән бирелгән хокуклар чикләрендә;

4) бурыч алулар максатлары, формалары, суммалары турында карарлар кабул итә;

5) жирлек бюджеты үтөлешенә аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра;

6) жирлек бюджеты үтөлешен контрольдә тотучы органнарның хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

7) үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлеге Башкарма комитеты:

1) жирлек бюджеты проектын тәзүне, жирлек бюджеты үтөлешен, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен җыюны тәэмин итә;

2) жирлек Советы раславына жирлек бюджеты турындагы карар проектын һәм аның үтөлеше турындагы хисапны тәкъдим итә;

3) жирлек бюджетының үтөлешен оештыра;

4) жирлек бюджеты проектын тәзү өчен кирәкле материалларны һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек Башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджеты үтөлеше өчен җаваплы;

7) жирлек Советына жирлекнең социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтөлеше турындагы хисапларны раслау турында жирлек Советы карарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә кертә;

8) жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләренә алучыларның финанс хәлен тикшерә;

11) жирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра;

12) жирлек бюджеты үтөлешен алдан, агымдагы һәм алга таба тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

13) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

14) жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап төзи;

15) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан өлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бөйлә башка белешмәләрдән файдалану турында билгеләнгән формалар буенча хисап бирүләрен таләп итү хокукына ия;

16) кредит оешмаларыннан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында мөгълүмат ала;

17) бюджет процессының тиешле дәрәжәдә үтөлмәве турында жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет законнарындагы житешсезлекләренә бетерү таләбе белән кисәтүләр чыгара һәм аларның бетүен контрольдә тотат;

18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс тикшерүе органнары күрсәтмәләре буенча, жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрнең, бүлүчеләрнең һәм алучыларның шәхси счетларыннан максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә акча күчерә;

19) бюджет законнары нигезендә жирлек бюджетыннан файдаланучыларның барлык счетларыннан кире кайтару вакыты чыккан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, шулай ук бюджет кредитларыннан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;

20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга законнарда һәм тиешле килешүләрдә каралган җаваплылык чараларын куллана;

21) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрнең, бүлүчеләрнең һәм алучыларның җыелма реестрын алып бара;

22) бюджет йөкләмәләре акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алучылар өчен бюджет йөкләмәләре лимитын билгели һәм раслый;

23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә җиткерү тәртибен билгели;

24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

25) банк гарантиясенә ышанычлылыгын (ликвидлылыгын) бәяләү тәртибен, бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик зат һәм муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү ысулы буларак бирелә торган поручительствоарны билгели;

26) Россия Федерациясе Бюджет законнары, өлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләренә башкара:

1) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты буенча;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнелгәнә экспертиза ясау турында;

3) муниципаль программаларга экспертиза турында;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган җитешсезлекләргә бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча;

5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, эчке финанс аудитын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү турында;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) (алга таба-ГРБС).

6.1. Җирлек бюджетының ГРБСы - җирлек Башкарма комитеты.

6.2. ГРБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- үзә раслаган бюджет ассигнованиеләргә һәм бюджет йөкләмәләргә лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген тәзи;

- расланган бюджет йөкләмәләргә лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләргә чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләргә реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләргә нигезли;

- бюджет язмасын тәзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләргә, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләргә лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет йөкләмәләргә лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләргә бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәр формалаштыра;

- бюджет законнары белән билгеләнгән субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен контрольдә тотуны тәмин итә;

- үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- җирлек исемнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләргә буенча җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләргә җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

6.3. Җирлек бюджеты ГРБСы судта җирлек исемнән дөгвалар буенча җавап бирүчә вәкиле буларак чыгыш ясай:

1) җирле үзидарә органнарының яисә әлегә органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләргә нәтижәсендә, ведомствога караган, шул исәптән законга яки башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә органы актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыяны каплау турында;

2) ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләргә акчалата йөкләмәләргә буенча субсидия җаваплылык тәртибендә күрсәтелә торган;

3) федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатләргә Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә җирлек

бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган муниципаль берәмлеккә карата бүтән дөгъвалар буенча.

7. Бюджет акчаларын бүлүче (алга таба - РБС) - жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алуучылар арасында бюджет ассигнованиеләрән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия.

РБС түбәндөгә бюджет вәкаләтләрәнә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрән, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алуучылар буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлөшүн үти;

- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтөлешен тәэмин итә;

- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген тәзи;

2) жирлек бюджеты проектын яки уртача сроклы финанс планын тәзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын тәзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясә бюджет законнарында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

6) Россия Федерациясә керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына кертү өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганакалары турында белешмәләр тапшыра.

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дәрәсләгенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне, шулай ук үз вакытында түләмәгән өчен процентларны кире кайтару турында карар кабул итә

артык алынган суммаларга исәпләнгән мондый кире кайтаруны һәм процентларны гамәлгә ашыру Федераль казначылык органына Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирик бюджеты керемнәре баш администраторына жирик бюджеты керемнәренәң тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын тәзи һәм тапшыра;

6) Россия Федерациясе бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

7) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләр өчен кирәкле мәгълүматны «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында 2010 елның 27 июнендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт мәгълүмат системасына бирә.

9.1. Дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнарына), жирик үзидарә органнарына, жирик администрация органнарына, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнарына, Россия Федерациясе Үзәк банкы, башка оешмаларга бюджет вәкаләтләрен жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторына беркетү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә, дәүләт функцияләрен башкару буенча алар башкара торган вәкаләтләргә исәпкә алып башкарыла.

9.2. Жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә жирик башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегендә жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) һәм жирик керемнәренәң аларга беркетелгән төрләре (төрләре) булырга тиеш.

9.3. Жирик бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегенә кертелергә тиеш:

- Федераль дәүләт хакимияте органнарының (дәүләт органнарының) территориаль органнары (бүлекчәләре) һәм (яисә) казна учреждениеләре, федераль дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) карамагындагы, федераль дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) тарафыннан кабул ителгән хокукий актлар нигезендә жирик бюджет керемнәренәң баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртип нигезендә жирик бюджет керемнәренәң баш администраторларына үз вәкаләтләрен бирү турында жирик бюджет керемнәренәң баш администраторларына үз вәкаләтләрен бирү турында Федераль дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары);

-Россия Федерациясе Үзәк банкы;

-Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре, жирик бюджет керемнәренәң баш администраторларының Россия Федерациясе субъектының югары башкарма органы билгеләгән тәртип нигезендә бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы;

-жирик үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегендә күрсәтелә:

бюджет керемнәренең баш администраторы кодын күрсәтеп, жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы исеме;

бюджет керемнәренең төре коды;

бюджет керемнәре кодының исеме

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары буенча керемнәре һәм түләүләре, бюджетның бердәм счетындагы калдықлар белән идарә итү операцияләреннән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларын түләү өчен бүлеп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылығын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлөшен үти;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

10.1. Дәүләт хақимияте органнарына (дәүләт органнарына), жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторына бюджет вәкаләтләрен беркетү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары белән операцияләр башкару буенча алар башкара торган вәкаләтләре исәпкә алып башкарыла.

10.2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

10.3. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары булырга тиеш.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары буенча керемнәре һәм түләүләре, бюджетның бердәм счетындагы калдықлар белән идарә итү операцияләреннән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары бюджетына керүнең тулылығын һәм үз вакытында үтөлөшен контрольдә тотә;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләре тәэмин итә;

4) бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының тиешле баш администраторларына билгеләнгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

б) Россия Федерациясе бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11.1. Жирлек бюджеты керемнәре администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары администраторлары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет керемнәре администраторларының (бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторларының) ачық шәхси счетларында исәпкә алынған керемнәр буенча үз бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артық түләнгән яисә артық алынған суммаларны кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) буенча операцияләр башкаруға күрсәтмәләр кабул ителәр һәм күрсәтмәләр төзиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм процентларны үз вакытында, артық алынған суммалар күчерелгән һәм күрсәтелгән күрсәтмәләргә үтәү өчен Федераль казначылыкка жиберә.

12. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;

2) бюджет йөкләмәләренә һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзәндә каралған бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә башкара.

13. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченә (бүлүченә), жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторының (администраторының), жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторының (администраторының) эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

5.1 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык хезмәте, казначылык хезмәте

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләре системасын оештыру һәм эшләтү кагыйдәләргә буенча үзара хезмәттәшлек итүче казна түләүләре системасының катнашучылар һәм операторларының берләшүе булып тора.

2. Казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып түбәндәгеләр тора:

1) жирлекнең финанс органнары;

2) бюджет керемнәре администраторлары;

3) федераль бюджет акчаларын алучылар;

4) бюджеттан акча алучылар һәм казначейлык белән тәэмин итүдә катнашучылар, аларның шәхси счетлары Федераль казначылыкта ачылган;

3. Казначылык түлөөлөрө системасында төп катнашучылар булып тора:

1) жирле бюджет акчаларын алучылар;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары;

3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;

4) бюджеттан акча алучылар һәм казначылык белән тәэмин итүдә катнашучылар, аларның шәхси счетлары жирлекнең финанс органында ачык.

Өлеге статьяның 220.2 статьясы нигезендә, Федераль казначылыкка жирлекнең аерым функцияләрен тапшырган очракта, казначылык түлөөлөрө системасында катнашучылар казначылык түлөөлөрө системасының турыдан-туры катнашучылары булып торалар.

4. Жирлек бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләренә исәпкә алу жирлекнең финанс органнарында ачыла торган шәхси счетларында, федераль казначылыкта жирлекнең финанс органы ачыла торган шәхси счетларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очрактардан тыш башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

Бердәм казначылык счетының акчалары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.8 статьясында билгеләнгән казначылык түлөөлөрө системасында катнашучыларның калдыклары исәбеннән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында, Милли иминлек фондының акча средстволары белән операцияләренә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларыннан тыш, формалаша.

Бердәм казначылык счеты акчаларына түлөтүне сорап мөрәжәгать итү рөхсәт ителми.

Бердәм казначейлык счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләрен Федераль казначылык башкара.

5. Жирле бюджет үтөлешенә казначылык хезмәте күрсәтү жирлек бюджетының бердәм счетын ачу белән жирлекнең финанс органына башкарыла.

Федераль бюджет акчаларын алучылар, шулай ук жирлекнең финанс органнары, Россия Федерациясе субъекты бюджеты акчаларын алучылар, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, казначылык түлөөлөрө системасында турыдан-туры катнашучылар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә, жирлек бюджетының бердәм счетында акча белән эш итәләр.

б. Керемнәренә исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләренә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен жирлек бюджетына керемнәр казначылык счетларына күчәрелергә тиеш.

Федераль казначылык керемнәренә исәпкә алып, аларны Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүлүгә гамәлгә ашыра, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы нигезләмәләре

нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счетларына керемнәрнең бүленгән суммаларын күчерә.

7. Жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрақларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операциялەرгә казначылык хезмәте күрсәтү федераль казначылыкта вакытлыча кулланышка керә торган акча белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет акчаларын алучылар, Россия Федерациясе субъекты бюджеты (жирле бюджет) акчаларын алучылар, федераль казначылыкта ачык вакытлыча кулланылышка керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә вакытлыча эшкә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акча белән эш итәләр.

8. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләр исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очрақлардан тыш, аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операциялەرгә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылыкта бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларын ачу белән гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр, Россия Федерациясе законнары нигезендә, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

9. Жирлек бюджетыннан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган очрақта, федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очрақлардан тыш, аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акча алучылар акчалары белән операцияләрне казначылык аша тәэмин итү федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм бюджеттан акча алучылар белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акча алучылар белән операцияләр казначылык счетларында бюджеттан акча алучылар, жирлекнең финанс органы ачык акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акча алучылар, Россия Федерациясе законнары нигезендә, бюджеттан акча алучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

10. Казначылык белән тээмин итүдә катнашучы-юридик зат, шәхси эшмәкәр, физик зат - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьялары нигезендә билгеләнгән акчалар алу, аларны куллану шартларга һәм (яисә) акча биргәндә билгеләнгән максатларга туры килү-килмәүне раслаганнан соң гамәлгә ашырыла;

11. Казначейлык белән дәүләт контрактлары, килешүләр (килешүләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә алына торган акчалар федераль бюджет турындагы Федераль закон белән билгеләнгән акчалар тээмин ителергә тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә казначылык белән тээмин ителергә тиеш:

- муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр), контрактлар (шартнамәләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә жирле бюджеттан бүлеп бирелә торган акчалар жирлек бюджеты турында жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән, аларга аванслар һәм исәп-хисаплар кертелергә мөмкин булмаган акчалар жирле бюджеттан бирелә.:

а) 50 миллион сумнан ким булмаган дәүләт (муниципаль) контрактлары буенча;

б) Россия Федерациясе законнары нигезендә әлеге учреждениеләргә керә торган акчалар исәбеннән Россия Федерациясе субъекты (муниципаль берәмлек) финанс органында шәхси счетлары ачылган муниципаль бюджет яисә автоном учреждениеләр тарафыннан 50 миллион сумнан ким булмаган күләмдә контрактлар (шартнамәләр) буенча;

- федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары белән билгеләнгән очракларда (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) казначылыкта катнашучылар ала торган (алынган) акчалар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны казначылык белән тээмин итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирлекнең финанс органы яисә Федераль казначылык тарафыннан аларга аерым функцияләргә гамәлгә ашырганда гамәлгә ашырыла.

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казначылык белән тээмин ителергә тиеш түгел:

1) түбәндәге нигезедә:

- гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар йөртүне оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр, авиация һәм тимер юл транспортында пассажирлар йөртү, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, вакытлы матбугатка язылу, аренда максатларында, инженерлык чөптәләрен, коммуникацияләргә, корылмаларны күчәрү (яңадан төзү, тоташтыру) буенча эшләр башкару, шулай ук проект документларына һәм инженерлык документларына дәүләт экспертизасы һәм инженерлык документларына дәүләт экспертизасы үткөрү максатларында, шәһәр һәм шәһәр яны түләү агентлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган физик затлардан түләүләргә кабул итү буенча хезмәт күрсәтүләр сатып алу максатларында, шәһәр

төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясе законнары нигезендә эзләнүләр, иминият законнары нигезендә иминиятләштерүне гамәлгә ашыру;

- муниципаль казна учреждениеләре башкаручылары булган муниципаль контрактлар (контрактлар) төзү;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә банк белән тәэмин ителергә тиешле муниципаль контрактлар төзү;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте карары буенча субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турында шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны (шартнамәләрне) төзү;

2) товарларны житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү белән бәйләү рәвештә фактта тотылган чыгымнарны каплау яисә алынмаган керемнәрне каплау тәртибендә;

3) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакүләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дөүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлар, бирү шартлары белән аларны бирү шартларына туры килү-килмәүне раслаганнан соң, аларны Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка кызыксындыру чаралары билгеләнгән грантлардан тыш);

4) социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, шулай ук жирлек советы карары белән күрсәтелгән башка юридик затларга.

12. Казначылык ярдәмендә катнашучылар акчалары белән операцияләрне казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган тәртип нигезендә, Федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

13. Финанс тәэминаты чыганагы булып әлеге Кодексның 242.25 һәм 242.26 статьяларында күрсәтелгән акчалар торган казначылык тәэминатында катнашучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда, аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла

14. Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең югары органы, авыл жирлеге Башкарма Комитеты мөрәжәгатә нигезендә жирлек башкарма комитеты органнарының, аларның территориаль органнарының физик затларга хезмәт өчен түләү буенча түләүләр һәм башка түләүләр, шулай ук аларга бәйләү рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү буенча вәкаләтләре, шул исәптән бюджет исәбен алып бару буенча, бюджет хисаплылыгын төзү һәм тапшыруны да кертеп, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбе мәгълүматлары нигезендә формалаштырыла торган башка мәжбүри хисаплылыкны тиешле дөүләт (муниципаль) органнарда тапшыруны тәэмин итү буенча Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

15. Жирлекнең финанс органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән чараларны киңәйтелгән казначылык белән тәэмин итәргә хокуклы.

6 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Жирлек Советы карарларының жирлек бюджеты керемнәренә гомуми күләмән үзгәртүгә китерә торган һәм жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән нигезләмәләре чираттагы финанс елында, алымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетына үзгәрешләр керткәндә, алымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

3. Норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, бюджетның салым булмаган керемнәре чыганагы булган түләүләр түленә торган шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, аларны түләү күләмнәре, сроклары һәм (яки) шартлары турында нигезләмәләрне күздә тотарга тиеш.

7 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дөүләт һакимияте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү белән бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, алар Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәләргә тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) бюджетара трансфертлар бирү;

5) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

6) жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында жирлеккә карата дөгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкаруга);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүгә субсидияләр бирү;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки)

юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

4) муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар сатып алу, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

- дөүләт оборона заказы кысаларында кораллар, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

- муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

6) социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга – товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэмин итү үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- казна учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренең, башка Категория хезмәткәрләренең акчалата кереме (акчалата бүлөк, эш хақы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

- аның эшчәнлеген тормышка ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук аның хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

1) күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль йөкләмәнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремнең үтәлеше турында хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәтләр күрсәтүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрне (тарифлар) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен жирлек бюджеты проектын төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлегенә нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәрнең үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары хисабына башкарыла.

Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итү күләме, дәүләт сәясәтен эшләү һәм билгеләнгән эшчәнлек өлкәләрендә норматив-хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан расланган тәртиптә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча муниципаль заданиене үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары кулланыла.

7. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советы карарында жирлек бюджеты турындагы карарда жирлек бюджетыннан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә әлеге акчаларны бирү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә, индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр товарлар житештерүгә (реализацияләүдән тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында кире кайтарылмый торган һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пунктында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче затларга-жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле органнары актларында каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек бюджетында "Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында" Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай

ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан каралган муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүгә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 69.2 статьясы;

2) конкурс нәтижәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэмин итү (каплау) турында социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмаларга социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясындагы 1 пунктының 2 һәм 3 пунктчаларында каралган субсидияләр җирлек Башкарма комитеты белән билгеләгән тәртиптә, "Социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказ турында" Федераль закон нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Җирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэмин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказны үтәү кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Җирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Өлеге пунктның беренче абзацы нигезендә субсидияләр бирү тәртибе җирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Өлеге пунктның икенче абзацы (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе җирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданның социаль түләүләр бирүгә йә гражданның социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданның файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләрнең һәр төре буенча аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен эзәрләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар инвестицион проект рәвешендә җирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, инвестиция проектлары нигезендә, жирлекнең капитал кертемнәр программасына кертелгән смета бәясе бер миллиард сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә, һәр инвестиция проекты буенча чыгымнарның ведомство структурасы составында жирлек бюджеты турындагы карарда чагылдырыла.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, инвестиция проектлары нигезендә, 100 миллион сумнан артык смета бәясе белән, жирлекнең капитал кертемнәр программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык бөядән артып китә, жыелма бюджет язмасы составында һәр инвестиция проекты буенча аерым чагыла. Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, жирлекнең капитал кертемнәр программасына кертелгән 100 миллион сумнан да ким булмаган инвестиция проектлары нигезендә, жирлекнең жыелма бюджет язмасы составында жирлек бюджеты турындагы карарда суммар чагылдырыла.

Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, финанслашулары бюджетара субсидияләр исәбенә гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә, чыгымнарның ведомство структурасы составында һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

Төп акчаларга капитал салу рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул муниципаль берәмлекнең мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлекнең катнашуы белән рәсмиләштерелә. Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яки муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Дәүләт яки муниципаль учреждениеләр, дәүләт яки муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга, капитал төзелеш объектларына һәм (яки) күчемсез мөлкәт объектларына бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар жирлек бюджеты акчалары исәбеннән кабул ителә.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләре бирү турындагы карарлар тиешенчә жирлек башкарма комитетының норматив хокукий актлары рәвешендә кабул ителә.

Жирлек башкарма комитеты һәм әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик зат арасында жирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында шартнамә бюджет турындагы карар үз көченә кәргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйлә рәвештә төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр, жирле бюджет акчалары исәбеннән, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

15. Муниципаль унитар предприятиегә хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенәң устав фондын арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукында булган төп чараларның, муниципаль унитар предприятиенәң, автоном һәм бюджет учреждениесенәң бәясен тиешле күләмдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милеккә карамаган (кәртелә алмый) капитал төзелеш объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

8 статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның формалары

Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:
муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр.

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрация арасында жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм аның тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә Чистай муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһемияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан резерв фонды булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советы һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменәң өч процентыннан артмаска тиеш.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткөрүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 81 статьясындагы 6 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жиберелә.

5. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлек бюджеты составында каралган жирлек Башкарма Комитеты күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Жирлек Башкарма комитетының Резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аның кабул ителгәнчегә кадәр бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан муниципаль хокукый акт кабул ителгән очракта, күрсәтелгән муниципаль хокукый акт чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен үтәү чыганаclarын һәм тәртибен, шул исәптән кирәк очракта, финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибен билгели торган нормалар булырга тиеш.

2. Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрән кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлөп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрән үтүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карарга тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында, тиешле бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда гына, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук муниципаль берәмлек тарафыннан әлегә мәсьәләләр буенча шартнамәләр (киләшүләр) тәзү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

3) жирлек исемнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан шартнамәләр (киләшүләр) тәзү.

2. Жирлекнең әлегә статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкийль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлегә статьяның 1 өлешендәге 2 пункттында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган тәртиптә бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

Тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары федераль дөүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

5. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясеннән төшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры авыл жирлегә Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 проценттан артмаса тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаса тиеш.

Жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән жирлек милкендәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән кәргән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаclarы составында расланган һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты кытлыгы әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч - бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактардан тыш, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаclarы составына кертелә:

номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кәргән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дэвамьнда жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаclarы.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаclarы составына кертелә:

жирлек милкәндә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирлек бюджеты акчалары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирлек акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре үткәргәндә.

Агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калган өлешләре муниципаль юл фондының хисап финанс елында файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исемнән хисап елында өеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә тиешле товарлар белән тәэмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәт күрсәтүләргә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, хисап елында өеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә тиешле муниципаль контрактлар нигезендә субсидия алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле суммалар, финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы булып күрсәтелгән субсидияләр булган очракта, өеге максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калган суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек Советы карарында каралган очраclarда.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына авыл жирлеге булган һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылыкның территориаль бүлегендә шәхси счетларына ачылган оешмаларны жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләре гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

18 статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

2. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын кулланы кысаларында жирлек тарафыннан бирелген чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түлөгә тапшырылмаган очракта (әгәр жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эчендә әлеге йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар башлану турында белешмәләр алу) житкәндә муниципаль бурычтан төшереп калдырыла

6. Жирлек Башкарма комитеты әлеге статьяның 5 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң муниципаль бурычтан Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пунктындагы беренче абзацының, 6 һәм 7 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

9. Муниципаль бурычтан реструктулаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләре, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләре, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләре алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

19 статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын кулланы кысаларында,

федераль бюджеттан жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенә дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Уставы нигезендә, жирлек исемнән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы авыл жирлегә Башкарма комитеты карамагында.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан башкарыла:

1) бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;

2) жирлек тарафыннан кредит рейтингы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы бер яисә берничә заттан алынган.

6. Авыл жирлегә, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кергән очракта, Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләргә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Авыл жирлегә, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы. , жирлекнең түләү мөмкинлеген торгызу планы кысаларында бирелгән, ул Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль тышкы бурыч

алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) Россия Федерациясе валютасында муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан килештерелгән очракта гына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Россия Федерациясе валютасында, шулай ук әлеге программаларга үзгәрешләр кертелде.

12. Жирлекнең Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттында каралган йөкләмәләрне реструктуризацияләүне үткөрү рәхсәт ителми.

20 статья. Чит ил валютасында жирлек тарафыннан алынмалар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында бары тик Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы

финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиген, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән расланган муниципаль бурыч күләме артмаса тиеш физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча жирле бюджет керемнәренә расланган күләмгә һәм (яисә) салым керемнәренә расланган күләмгә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмгә; Әгәр жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар гамәлгә ашырылса, бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмгә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карар белән расланган гомуми күләмгә 50 проценттан артмаса тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләргә үтәгәндә, жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләмгә 10 процентыннан артмаса тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмнән гайре;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләргә еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләргә гомуми күләмнән 20 проценттан артмаса тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә Чираттагы финанс елыннан һәм план чорыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның һәм план чорының һәр елыннан соң.

23 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләргә чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләргә күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмгә күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләргә валютасы;

- 3) гарантияләрнең гомуми күләме;
- 4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);
- 5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка бюджет валютасына жәлеп итү күләме һәм чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында) жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау сроклары;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирлекнең максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре (чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында));

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләргә күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләргә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең номиналь хақы буенча иң чик күләмнәре тиешле бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре нигезендә Жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Жирлек исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

3. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты - Жирлек Уставы белән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына ия авыл Жирлеге Башкарма комитеты.

4. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләргә тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләргә вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләргә үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) Жирлек очракта да, тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэмин ителгән йөкләмәсә буенча субсидия жаваплылык тотта.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем)

һәм гарант исеменнән гарантия биргән органның исеме;

2) бенефициар исеме;

3) принципалның исеме;

4) тәэмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, төзү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керүе яисә гарантия башлану белән үз көченә керә торган вакыйга (бирү датасы);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантиянең жавапсызлыгы яки аны чакыртып алу шартлары;

11) гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) гарант бенефициарга муниципаль гарантия буенча түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата гарант таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре генә тәэмин ителергә мөмкин, аның акцияләре (өлешләре) жирлек (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, мөлкәте жирлек (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпләренә тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның)

йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүче муниципаль гарантия гоарант тарафыннан түбәндәге очрақларда гына кире алынырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмә шартларын алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртү гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелергә мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очрақта гына (гарантия очрагы килеп туган очрақта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм шартнамәдә билгеләнгән срогыннан алда гарантия үтәләше турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очрақларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантка гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы) срогы төмамланганнан соң таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка тапшырыла.;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очрақта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре

күләмдә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) ул бирелгән вакыт гарантиясендә билгеләнгән вакыт узгач (гарантиянең гамәлдә булу вакыты);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтөлеше турындагы гарантка карата таләпләр булуга карамастан);

4) бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләреннән гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавы шартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән очракта;

6) бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантны үтәү турындагы гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгару белән бәйле рәвештә) туктату яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тану белән;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантия, хокуklar һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокуklarның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокуklarның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуklar һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуklar һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгынан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очракта;

9) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуklarын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерә йә гарантка бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары бирелүгә бәйле булган

очракта, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түлөнгән акчалар регрессы тәртибендә гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөкләмәләрен бирү турындагы шартнамәдә үз ягыннан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык тоталар.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле көгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрен бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрен бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

Статья 28.1. Йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итү

Бюджет акчаларын алучы гаризасы нигезендә Федераль казначылык йөкләмәләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пункттың (алга таба - әлеге статьяда-йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүчеләр) каралган очракларда, муниципаль контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәгәндә исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен үтәлгә тиешле юридик затларга йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне бирә.

Федераль казначылык (кредит оешмасы - муниципаль контрактларны банк белән тәэмин итү очрагында) йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүче гаризасы нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пункттың күрсәтелгән муниципаль контрактларны, шартнамәләрне, килешүләрне (килешүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны, килешүләрне, килешүләрне (килешүләрне) үтәү буенча йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне гамәлгә ашыра.».

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проектын чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү - жирлек Башкарма комитетының аерым прерогативасы.

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проектын муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча финанс органы жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджетының проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатыннан, жирлек Башкарма комитеты Дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә Юлнамасының нигезләмәләре;

2) Россия Федерациясенә Бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре (Татарстан Республикасы бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре, жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре);

3) жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары;

4) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проектын, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проектын);

5) муниципаль программалар (муниципаль программалар проектын, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектын).

6. Россия Федерациясе Милли үсешенең максатларын һәм аларга ирешү буенча гавами хакимият органнары эшчәнлегенең юнәлешләрен билгели торган документлар.

31 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы ел саен жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эшләнә.

3. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы жирлек бюджеты проектын жирлек Советына кертү турында карар кабул итү белән бергә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Җирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Җирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында җирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү җирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Озак сроклы чорга җирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы Чистай муниципаль районының җирле администрациясе һәм Чистай муниципаль районының җирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә эшләнәргә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кәргән, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актлары, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгеләүче территориянең социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру җирлек Башкарма комитеты билгеләгән методикага туры китереп башкарыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтөлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

34 статья. Җирлекнең муниципаль программалары

1. Җирлек бюджеты хисабына тормышка ашырыла торган муниципаль программаларны җирлек Башкарма комитеты раслый.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе җирлек Башкарма комитетының хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме җирлек бюджеты турындагы карар белән җирлек Башкарма комитетының хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финансланырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланырга тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру тәртибе һәм нәтижәлелеген бәяләү критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыйча жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Өлеге карар кабул ителгән очракта һәм жирлек бюджетында муниципаль контрактлар программаларын үтәү йөзеннән төзелгән муниципаль контрактлар булганда, муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре карала.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

1. Жирлек Советы карарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советының муниципаль-хокукый актларында (бюджет турындагы карарлардан тыш) билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Бюджет турында карар белән раслана:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренәң баш администраторлары исемлеге;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрактарда бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлеге;

3) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган жирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә

алмыйча), план чорының икенче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмәннән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән;

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

9) чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;

10) жирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Авыл жирлеге Башкарма комитеты авыл жирлеге Советы каравына агымдагы елның 15 ноябрена кадәр жирлек бюджеты турында карар проектын кертә.
2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӨЛЭШЕ

37 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетының үтөлеше авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетының үтөлешен оештыру авыл жирлеге Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджет үтөлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү һәм раслау жирлек Башкарма комитеты житекчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының бюджет турындагы карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты житекчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслай.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек башкарма комитеты житекчесе карарлары нигезендә, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәү өчен каралган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-бюджет турындагы карар белән

расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү хисабына 5 проценттан да артмаган күләмдә бүлү очрагында;

- бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль милекне тапшыру белән бәйләп рәвештә;

- жирле бюджет акчаларына түләтүне күздә тоткан актларны үтәү очрагында;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчалардан файдалану (яңадан бүлү) очрагында, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән очракта;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында;

- агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы карарда каралган чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

- максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү турында хәбәрнамә алган һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы карар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны кыскарту (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар алынган очракта;

- муниципаль учреждениеләр тибын һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

- хисап елында әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар белән тәэмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, шул исәптән Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләргә казначылык белән тәэмин итүнең үтәлмәгән суммасына, агымдагы финанс елы башына әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең әлеге карарда билгеләнгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен кулланылмаган калдыгыннан артмаган күләмдә, агымдагы финанс елы башына;

- дөүләт (муниципаль) милке объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал салуларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пункттында һәм 79 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән карарларга, дөүләт (муниципаль) контрактларына яисә капиталы кертемнәргә гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы килешүләргә үзгәрешләр керткәннән соң, шулай ук инвестицияләрнең нигезләнүен һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткөрү максатларында, әгәр Россия Федерациясә законнары нигезендә инвестицияләрнең нигезләнүен әзерләү мәжбүри бюджет ассигнованиеләрен арттыру финанс белән тәэмин итү чыганагы субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле акчалар чикләрендә агымдагы финанс елы башына Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыкларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан карала.

Әлеге пунктта билгеленгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының сизезенче, унынчы һәм унберенче абзацларында билгеленгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән артып китәргә мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, гавами норматив йөкләмәләргә үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рәхсәт ителми.

4. Жирлек бюджеты язмасының жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, төркемнәргә һәм төркемнәргә) чыгымнар төрләрен йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), жирлек бюджеты чыгымнарын классификацияләү чыгымнарының төркемнәренә (төркемнәренә һәм төркемнәренә) бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемнәре, төркемнәре һәм элементлары) буенча, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнган бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау каралырга мөмкин.

39 статья. Касса планы

1. Касса планын төзү һәм алып бару жирлек башкарма комитеты яисә жирлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы тарафыннан башкарыла.

2. Жирлек Башкарма комитеты касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченә, бюджет керемнәренә баш администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләренә составын һәм срокларын билгели.

3. Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча бюджеттан күчөрүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеленгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча төзелгән акчалата йөкләмәләргә түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше

Керемнәр буенча бюджет үтөлеше күздә тотыла:

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, бюджет турында жирлек Советы карары һәм Татарстан Республикасының башка законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләргә нигезендә кабул ителгән жирлек Советы карарлары белән алымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәргә бүлүдән жирлек бюджетының бердәм санына күчөрү;

артык бүлөнгөн суммаларны күчөрү, артык түлөнгөн яки артык түлөттөрөлгөн суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вақытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар;

артык түлөнгөн яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлөөләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түлөнгөн яисә артык түлөнгөн салымнар, жыемнар һәм башка түлөөләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вақытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетыннан күчөрү.

41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлешен күздә тотат:

1) бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;

2) акчалата йөкләмәләрне раслау;

3) акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү;

4) акчалата йөкләмәләрне үтөүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр тәзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түлөөләр башкару турындагы күрсәтмәләр һәм аларны түлөүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, шулай ук оператив-эзләү чараларын үтөүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын үтөүгә бәйлә очрактарда, күрсәтмәләр нигезендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түлөү бурычын раслый.

5. Бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә кую, акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашырыла:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәве;

тиешле бюджет йөкләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түлөү өчен эш итүдә күрсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Авыл җирлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта күрсәтелгән мәғлүмат өстәп, контрольгә алынырга тиешле башка мәғлүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алуыга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алуыга җиткерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау җирлек бюджетының бердәм сөтыннан физик яки юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акчаларны күчәрүне раслаучы түләү документлары, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча бернинди дә акчалата операцияләрен башкармауны раслаучы башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

42 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертөп, җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары җыелма бюджет язмасы һәм җирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөкләмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткөчләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм (яисә) алучыларга җиткерелә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркөмнәре (төркөмнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөкләмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Җыелма бюджет язмасы күрсәткөчләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткөчләренә җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгөртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткөчлөрө нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткөчлөрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рәхсәт ителми.

43 статья. Жирлек бюджетының бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтөлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирлек бюджеты үтөлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы, администраторы тарафыннан гамәлгә ашырыла, бюджетның бердәм счётында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтөлгә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә, жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәүне оештырганда, агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыларга түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү карала ала.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата, агымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

45 статья. Бюджет үтөлешендә бюджет турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәренң гомуми күләменнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түлөгә, шулай ук жыелма бюджет язмасында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтөгә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан жибәрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, шулай ук бюджет үтөлеше турында жирлек Советы карары белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларында, агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә генә, бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

45.1 статья. Бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләре

1.Жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча ике операция составына жирле бюджетның бердәм счетына жәлеп итү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136.1 статьясындагы 10, 11 һәм 13 пунктлары нигезендә жәлеп ителгән акчаларны кире кайтару кертелә.

2.Элегрәк күчерелгән казначылык счетларына жәлеп ителгән акчаларны кире кайтару, шул исәптән жәлеп ителгән акчалар хисабына операцияләр ясау максатларында күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул итү көненнән соң килүче икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, агымдагы финанс елы тәмамланганда, ләкин агымдагы финанс елының соңгы эш көненнән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

3.Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136.1 статьясындагы 11 һәм 12 пунктлары нигезендә жирле бюджетның бердәм счетыннан алынган акчаларны казначылык счетларына кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлекнең финанс органы, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлекнең финанс органы, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларында, бюджет процессында катнашмаучы юридик затларның, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең, жирлекнең финанс органнарының ачык финанс органына, казначылык счетларында операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, казначылык счетларында акча калдыкларын жәлеп итә.

5. Жирлекнең финанс органнары жәлеп ителгән акчаларны казначылык счетларына кире кайтаралар, алар моңа кадәр күчерелгән, шул исәптән жәлеп ителгән акчалар хисабына операцияләр үткөрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул итү көненнән соң килүче икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук агымдагы финанс елы тәмамланганда, ләкин агымдагы финанс елының соңгы эш көненнән дә соңга калмыйча.

6. Жирлек бюджетының элек күчерелгән казначылык счетларына жәлеп ителгән акчаларын кире кайтару, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пункты нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

«45.2 статья. Артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне бюджетка кире кайтару

1) Артык түләнгән (түләтелгән) түләү, әгәр Россия Федерациясе закон актларында башкасы каралмаган булса, бюджетка артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет керемнәре администраторы тарафыннан мондый гаризаны теркәгәннән соң 30 календарь көн эчендә жирлек бюджетына түләүләр түләүченең гаризасы буенча кире кайтарылырга тиеш.

2) Артык түләнгән (түләтелгән) түләүне жирлек бюджетына кире кайтару турында гариза, әгәр Россия Федерациясе закон актларында башкасы каралмаган

булса, түлөүне түлөү (түлөттөрү) көнөнөн соң өч ел эчендө түлөүчө тарафыннан бюджетка тапшырылырга мөмкин.

3) Артык түлөнгөн (түлөтөлгөн) түлөүлөрнө жирлек бюджетына кире кайтару Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеленгөн гомуми таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4) Әлеге статьяның нигезләмәләре салымнар һәм жыемнар турындагы законнарда, производства бөхөтсөзлек очрактарыннан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминләштөрү турында Россия Федерациясе законнарында, Евразия иктисады берлеге хокукында һәм таможня жайга салу турында Россия Федерациясе законнарында каралган түлөүлөргә кагылмый.

5) Халык-хокукый берәмлекләр алдындагы акчалата йөкләмәләрне үтөү кысаларында жирлек бюджетына артык түлөнгөн (түлөтөлгөн) түлөүлөрнө кире кайтару Россия Федерациясе граждандар законнары һәм килешүлөрнө нигезендә гамәлгә ашырыла.»;

46 статья. Агымдагы финанслар елы тәмамлану

Бюджет үтөлөшө буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктта күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанслар елында бюджет үтөлөшө буенча операцияләрне тәмамлау жирлек башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясы таләпләренә туры китереп башкарыла.

47 статья. Авыл жирлеге Советының агымдагы финанслар елына һәм план чорына бюджет турында карарына үзгәрешләр кертү

1. Жирлек Башкарма комитеты авыл жирлеге Советының агымдагы финанслар елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын эзерли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбөндөгө документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанслар елының узган хисап чорында жирлек бюджеты үтөлөшө турында белешмәләр;

2) агымдагы финанслар елында жирлек бюджетының көтелгән үтөлөшөн бәяләү;

3) агымдагы финанслар елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнө нигезләп аңлатма язуы.

5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджет исәбенә һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе финанслар һәм финанслар булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштөрүнең, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүматны жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштөрүнең жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтөлеше турындагы белешмәләр тупланган.

5. Бюджет акчаларының Баш администраторлары ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә бюджет хисаплылығын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары бюджет хисаплылығын жирлек Башкарма комитетына билгеләнгән срокларда тапшыралар.

6. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Бюджет үтөлеше турындагы хисап квартал саен була.

8. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык отчетлар жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына һәм Контроль-ревизия комиссиясенә жиберелә.

49 статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү Контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Контроль-ревизия комиссиясенә тышкы тикшерү өчен тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;

5) авыл жирлегенең аңа бәяләмә эзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңлатма язуы. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Жирлек Башкарма комитеты аңа агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бәяләмә эзерләү өчен жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

5. Авыл жирлеге бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисаплылыгын тапшыралар.

6. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта жирлек башкарма комитетына жиһәрелгән Контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советына тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә раслана.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында жирлек Советы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләре үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- 4) эчке бурыч торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Авыл жирлеге Советы Контроль-ревизия комиссиясе бәяләмәсен алганнан соң жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны карый.

Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дәрәс яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар белән, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елына бюджет үтөлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- 1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;
- 2) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр буенча бюджет чыгымнары;
- 3) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- 4) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

52 статья. Муниципаль контроль төрлөрө

1. Муниципаль финанс контроле муниципаль берәмлек бюджетыннан физик затларга бүтөн түлөлөр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләрне билгеләүче нигезләмәләрне, хокукий актларны, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-ревизия комиссиясенең (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитеты, жирлек бюджетының казначылык үтәлешен гамәлгә ашыручы органның контроль эшчәнлегә булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл жирлегә бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аларның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дәрәсләгән билгеләү максатыннан жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм методлары

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм методлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-ревизия комиссиясенең вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзү һәм бирүгә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең үтәлешен контрольдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтөн түлөлөр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акча бирү турындагы шартнамәләренең (киләшүләрнең) шартларын үтәүне күздә тоту торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне контрольдә тоту;

бюджеттан акча бирү турында шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын, шулай ук әлегә Кодекста каралган очракларда, муниципаль контрактларны үтәү

максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне контрольдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчалар) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль) биремнәр үтөлеше турындагы хисапларның, хисапларның, бюджеттан акча бирү нәтижәләгә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәсләгенә контроль;

муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жиберелә;

финанс органнарына мәжбүринең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жиберелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткөрү өчен кирәкле экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

эчке муниципаль финансы контроленә гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан даими файдалану мөмкинлегенә барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турында судка дөгъвалар жиберелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләренә гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләренә муниципаль хокукий актлары, шулай ук эчке муниципаль финансы контроленә гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финансы тикшерүе буенча эчке муниципаль финансы контроле органнары вәкаләтләренә гамәлгә ашыру тәртибендә тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткөрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән аларны үткөрү турында карар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлегенә, аларны уздыру вакыты, эчке муниципаль финансы контроле органнары вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокуклары һәм бурычлары, шул исәптән эчке муниципаль финансы тикшерүе органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан башкарыла торган тикшерүләренә, ревизияләренә һәм тикшерүләренә оештыру-техник тәмин итү буенча да.

Эчке муниципаль финансы контроленә гамәлгә ашыру стандартлары жирле администрацияләренә муниципаль хокукий актлары белән билгеләнгән эчке муниципаль финансы тикшерүе буенча эчке муниципаль финансы контроле органнары вәкаләтләренә гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56 статья. Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек Башкарма комитеты мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (юкка чыгару) турында карарлар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карарлар кабул итә, шулай ук муниципаль финанс контроле органы һәм контроль органының күрсәтелгән карарларын үзгәртү (баш тарту) турындагы карарның күчermөләрeн мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән контроль объектларына жибәрә.
2. Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда бюджет бозуын кылган контроль объектында мәжбүр итү чараларын куллану турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән бюджет бозу турында, мәжбүр итүнең бюджет үлчәме һәм аны үтәү сроклары турында мәгълүмат булырга тиеш.
3. Бюджет чараларын куллану турында карар кабул итү яки мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итү максатларында авыл жирлеге башкарма комитеты муниципаль финанс тикшерүе органына, аны алганнан соң 30 календарь көн эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмөләрне төгәлләштерү турында запрос жибәрергә хокуклы.
4. Жирлек Башкарма комитеты бюджет чараларын куллану турында карар, әлеге карарны үзгәртү (юкка чыгару) турындагы карарны жирлек Башкарма комитетының күрсәтелгән карарларын үзгәртү (юк итү) турындагы карарларны тиешле тәртиптә үтәү тәртибе белән башкара.